

Szczegółowe warunki i sposoby oceniania uczniów z języka polskiego w kl. IV-VIII

I. Na lekcjach języka polskiego uczeń powinien posiadać:

- podręcznik,
- lekturę,
- zeszyt ćwiczeń,
- zeszyt przedmiotowy,
- zeszyt do arkuszy egzaminacyjnych (klasa 8),
- przybory do pisania.

II. Narzędzia pomiaru osiągnięć ucznia:

- sprawdziany pisemne,
- kartkówki,
- dyktanda,
- odpowiedzi ustne,
- recytacja,
- aktywność na lekcji,
- prace domowe,
- prace projektowe,
- prace długoterminowe (arkusze egzaminacyjne, zestawy zadań, itp.)
- inne formy aktywności (np. udział w konkursach, zadania rozwiązywane na lekcji, wykonywanie pomocy dydaktycznych, udział w uroczystościach szkolnych, przedstawieniach, których tworzywem jest słowo,)
- badanie wyników nauczania (sprawdziany diagnozujące, próbne egzaminy),
- ćwiczenia na platformach edukacyjnych, aplikacjach i programach polonistycznych (Eduelo, Quizizz, itp.)
- kartkówki z zadań powtórzeniowych, przygotowujących uczniów do egzaminu ósmoklasisty, arkuszy egzaminacyjnych – klasa 8.

III. Postanowienia końcowe

1. Skalę ocen bieżących, okresowych i rocznych ocen klasyfikacyjnych określa statut szkoły.
2. Ogólnoszkolne i szczegółowe zasady przeprowadzania prac klasowych i kartkówek określa statut szkoły.
3. Uczeń nieprzygotowany do zajęć (brak pracy domowej) otrzymuje każdorazowo nieprzygotowanie (np) do dziennika elektronicznego Librus. Jeśli uczeń uzyskał w ciągu miesiąca 5 lub więcej nieprzygotowań, nauczyciel może zaprosić na rozmowę rodziców w celu wyjaśnienia powodu niewywiązywania się ucznia z obowiązku przygotowywania się do zajęć lekcyjnych.
4. Prace domowe dla uczniów mogą być wysyłane pocztą elektroniczną lub poprzez dostępne aplikacje.
5. Każdy uczeń powinien systematycznie prowadzić zeszyt zgodnie ze wskazówkami nauczyciela.
6. Nieobecność ucznia na lekcji zobowiązuje go do uzupełnienia realizowanego materiału we własnym zakresie. Na wniosek ucznia nauczyciel organizuje mu pomoc w celu uzupełnienia zaległości.
7. Kryteria wymagań przy stawianiu ocen uczniom reguluje statut szkoły.

8. Warunki i tryb uzyskania wyższej rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego niż przewidywana reguluje statut szkoły.
9. O przewidywanych rocznych ocenach klasyfikacyjnych nauczyciel informuje ucznia i rodzica zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.

**Wymagania edukacyjne
niezbędne do uzyskania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej**

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
  - Uczeń potrafi w trakcie zajęć zbudować i wygłosić kilkuminutową wypowiedź.
  - Poprawną językowo i charakteryzującą się wysokim poziomem merytorycznym.
  - Celnie argumentuje, wykazując się erudycją interdyscyplinarną.
  - Jest laureatem szkolnych konkursów recytatorskich.
  - Wykazuje się umiejętnością głosowej interpretacji tekstu w ramach konkursów
  - Zewnętrznych: recytatorskich, krasomówczych.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
  - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty programowe, dzieła ikonograficzne, muzyczne.
  - Bezbłędnie odczytuje symbole kulturowe i aluzje literackie
3. Tworzenie własnego tekstu.
  - Podejmuje próby tworzenia wyżej zorganizowanych form wypowiedzi: eseju, recenzji. Tworzy własne teksty i publikuje je na stronach internetowych lub w pismach młodzieżowych.
  - Potrafi opracować projekt monograficzny lub badawczy.
  - Podejmuje próby tworzenia własnych tekstów w ramach ogłaszanych konkursów zewnętrznych.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
  - Tworzy i dokonuje korekty artykułów zamieszczanych na szkolnej stronie internetowej.
  - Samodzielnie przygotowuje zadania konkursowe lub ciekawe ćwiczenia utrwalające kształcone umiejętności.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
  - Zna zasady ortografii i interpunkcji i dokumentuje je bezbłędnym zapisem.
  - Jest laureatem szkolnych konkursów ortograficznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:

- Buduje logiczne, spójne i poprawne merytorycznie wypowiedzi na określone tematy.
- Dyskutuje, polemizuje, przytacza trafne argumenty na uzasadnienie własnego stanowiska.
- Dostrzega problem, zgłasza propozycje rozwiązania, wyciąga wnioski.
- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością wszystkich lektur programowych.
- Wygłasza z pamięci fragmenty prozy lub poezji, dokonując głosowej interpretacji poprzez odpowiednią barwę głosu i intonację.
- Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty, posługując się terminologią z zakresu teorii literatury.
- Sprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, streszczenie, sprawozdanie, głos w dyskusji.
- Wygłasza przemówienia, stosując figury retoryczne.
- Stosownie do sytuacji buduje wypowiedzenia mające charakter: perswazji, parafrazy, komentarza.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Płynnie i bezbłędnie czyta, interpretując tekst poprzez właściwą intonację.
- Zna środki wyrazu typowe dla różnych dziedzin sztuki i umie odczytać ich funkcje.
- Potrafi krytycznie odczytać treść przekazów medialnych, w tym reklam.
- Sprawnie odczytuje informacje zawarte w aktach normatywnych, mapach, tabelach, wykresach.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Sprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: notatka, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, list, dziennik, pamiętnik, streszczenie, rozprawka, wywiad.
- Wprowadza cytaty i poprawnie je zapisuje.
- Tworzy wzorcowe teksty użytkowe: ogłoszenia, instrukcje, zawiadomienia, regulaminy, CV, list motywacyjny, podanie.
- Dokonuje oryginalnego przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego, plastycznego i malarskiego.
- Sprawnie dokonuje różnorodnych operacji na tekście: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji, stylizacji, parafrazy.

4. Posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc teksty mówione i pisane, sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu: fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne, osobliwości w odmianie, funkcje części mowy), składni (zdania, równoważniki, zdania pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone),
- słowotwórstwa (budowa słowotwórcza wyrazu, złożenia, zestawienia, zrosty, neologizmy, zapożyczenia), frazeologii (rozumie znaczenie związków frazeologicznych, stosuje je w różnych formach wypowiedzi), fonetyki;

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Uczeń zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i potwierdza to bezbłędnym zapisem.
- Jest zwycięzcą szkolnych konkursów ortograficznych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie wypowiedzi i potrafi dokonać selekcji przekazywanych informacji.
- Tworzy poprawne składniowo i merytorycznie wypowiedzi wielozdaniowe.
- Bierze udział w dyskusji, popierając własne zdanie trafnie dobranymi argumentami.
- Poprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi.
- Dobrze zna treści lektur, wykorzystuje konteksty niezbędne do ich interpretacji.
- Bezbłędnie wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Uczeń czyta płynnie i bezbłędnie, ze zrozumieniem.
- Zna środki wyrazu literatury, teatru, filmu, mediów i umie odczytać ich funkcje.
- Czyta teksty kultury na poziomie dosłownym, symbolicznym i przerośnym.
- Dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury.
- Dostrzega wartości wpisane w teksty kultury.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Poprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, streszczenie, rozprawka, sprawozdanie, charakterystyka, pamiętnik, wywiad.
- Tworzy teksty użytkowe: regulamin, list motywacyjny, list otwarty.
- Umiejętnie dokonuje operacji przekształcenia tekstu: streszcza, rozwija, dokonuje, adaptacji i stylizacji.
- Dokonuje przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego plastycznego i muzycznego.
- Świadomie i sprawnie posługuje się groteską, absurdem, komizmem, patosem tworząc własne teksty.

4. Posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc własne teksty, sprawnie posługuje się wiedzą z zakresu: fleksji (zna odmienne i nieodmienne części mowy i ich funkcje w zdaniu; składni (stosuje różne rodzaje wypowiedzi i umie je nazwać); słowotwórstwa (złożenia, zrosty, zestawienia, neologizmy, zapożyczenia); frazeologii (zna znaczenie powszechnie przyjętych frazeologizmów i poprawnie je stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się dwa rażące błędy ortograficzne w tekście dyktanda.

- Zna mechanizm procesów fonetycznych (upodobnienia, uproszczenia, utrata dźwięczności w wygłosie wyrazu) i dokumentuje to bezbłędnym zapisem.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:

- Słucha uważnie wypowiedzi i dokumentuje to, wskazując główną myśl i odpowiadając na pytania.
- Zna treść lektur, umie odtworzyć najważniejsze wydarzenia.
- Buduje krótkie, logiczne wypowiedzi na temat lektury, filmu, różnych problemów codziennego życia, posługując się pojęciami literackimi i kulturowymi.
- Potrafi określić swoje stanowisko i uzasadnić je.
- Wygłasza z pamięci fragmenty prozy i poezji.
- Umie zadawać pytania, znając wartość pytań otwartych i zamkniętych.
- Odróżnia fakty od opinii.
- Mówi w sposób zgodny z ogólnopolską normą wymowy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i przenośne związków i wyrażen wpisanych w teksty kultury.
- Czyta płynnie, ze zrozumieniem.
- Zauważa i prawidłowo odczytuje intencje nadawcy (manipulację, perswazję).
- Dostrzega konteksty: biograficzny, historyczny i aksjologiczny i potrafi je wykorzystać do interpretacji tekstów kultury.
- Zna środki wyrazu właściwe różnym tekstom kultury i umie je nazwać.
- Odczytuje bliskie mu wartości wpisane w teksty.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Redaguje dłuższe wypowiedzi w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
- Przestrzega zasad organizacji tekstu (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).
- Potrafi przekształcić tekst streszczając, rozwijając lub zapisując go w formie planu.
- Tworzy teksty użytkowe: instrukcje, zawiadomienia, ogłoszenia o pracę, ogłoszenia drobne, podanie, telegram, CV, list prywatny, tekst życzeń.
- Podejmuje próby przekładu intersemiotycznego dzieł literackich, malarskich i muzycznych.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc różne formy wypowiedzi, posługuje się wiedzą z zakresu: fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne), składni (zdania pytające, oznajmujące, rozkazujące, złożone, równoważniki zdania, wypowiedzenia wielokrotnie złożone), słowotwórstwa (wyrazy podstawowe, pochodne,

budowa słowotwórcza wyrazu, zapożyczenia, wulgaryzmy, synonimy, antonimy, homonimy), frazeologii (zna znaczenie popularnych mitologizmów, wyrażen i zwrotów zaczerpniętych z Biblii i świadomie stosuje je w swoich wypowiedziach).

6. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się cztery rażące błędy ortograficzne w tekście dyktanda.
- Poprawnie przenosi wyrazy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie krótkiej wypowiedzi i dokumentuje to odpowiedzią na pytanie.
- Rozumie mowę ciała (język niewerbalny).
- Samodzielnie buduje jedno lub dwu zdaniowe wypowiedzenia na temat lektur, zjawisk kulturowych, zainteresowań.
- Wygłasza z pamięci krótkie teksty poetyckie i fragmenty prozy.
- Zna problematykę lektur i dokumentuje to odpowiadając na pytania.
- Przy pomocy nauczyciela tworzy wypowiedzenia wielozdaniowe.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Czyta płynnie, aczkolwiek zdarzają się nieliczne błędy.
- Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i symboliczne niektórych wyrażen i zwrotów. Odczytuje treści przekazów medialnych i innych tekstów kultury.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Podejmuje próby redagowania tekstów w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
- Zna zasady organizacji tekstu pisanego i stara się je stosować.
- Potrafi zredagować niektóre teksty użytkowe.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc własne teksty, posługuje się wiedzą z zakresu: fleksji (stosuje poprawne formy wyrazów, rozwija tekst, dodając do rzeczowników i czasowników właściwe określenia), składni (przekształca tekst, tworząc ze zdań pojedynczych złożone, z równoważników zdania, z konstrukcji czynnych bierne), słowotwórstwa (stosuje synonimy, wyrazy nacechowane emocjonalnie).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się sześć rażących błędów ortograficznych w tekście dyktanda.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.